

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie odbudowania w szpitalu tarnowskim północnej części frontowego budynku.

Wysoki Sejmie!

Część frontowego budynku w szpitalu tarnowskim, mianowicie strona północna znajduje się w stanie zupełnego zniszczenia i grozi zawaleniem. Skrzydło to przerobione z dawnego browaru, oddawna podtrzymywane było tylko czasowymi naprawami, a w ostatnich latach tak podupadło, że ze względu na bezpieczeństwo musiało być przez chorych opuszczone.

Wysokiemu Sejmowi sprawa ta jest już znana, gdyż w roku zeszłym gmina miasta Tarnowa wniosła do Wysokiego Sejmu na dniu 14 Grudnia 1885 prośbę o pozwolenie zaciągnięcia pożyczki na odbudowanie tego skrzydła, i o podwyższenie w tym celu taksy szpitalnej z 50 na 60 ct. od chorych dorosłych i z 30 na 35 ct. od dzieci.

Petycja ta nie została załatwiona, lecz wraz z innemi uchwałą z dnia 23. Stycznia 1886 roku l. 771 Wydziałowi krajowemu przekazaną.

Rozporządzeniem z d. 8. Marca b. r. l. 5.471 zawiadomiliśmy Zwierzchność gminną w Tarnowie o powyższej uchwale Wysokiego Sejmu i zwróciliśmy przytem uwagę gminy, że odbudowanie północnego skrzydła z taksy szpitalnej nie może mieć miejsca, ponieważ wedle obowiązujących przepisów taksa leczenia ma pokrywać wydatki na chorego łożone, lecz tylko w zakresie zwyczajnych, niezbędnych potrzeb. Zarazem wezwaliśmy gminę, ażeby postarała się o inne źródła pokrycia, potrzebnego na budowę funduszu, czy to w drodze dobrowolnych ofiar prywatnych dobrodziejów, gminy lub powiatu.

O te inne źródła Zwierzchność gminna nie wystarała się dotychczas, lecz Rada gminna miasta Tarnowa na posiedzeniu z 9. Września b. r. uznała konieczną potrzebę odbudowania opustoszałego skrzydła i wstawienia w tym celu dodatkowo do budżetu na rok 1887 potrzebnej na budowę kwoty.

Zwierzchność gminna, zawiadamiając o tej uchwale Rady gminnej Wydział krajowy sprawozdaniem z 9. Września b. r. l. 2.275, przedłożyła plany i kosztorys na odbudowę z prośbą o obmyślenie i wskazanie funduszków, z którychby to odbudowanie skutecznie można.

Szpital tarnowski w stosunku do gminy zajmuje między szpitalami wyjątkowe stanowisko; nie był on bowiem nigdy zakładem gminnym we właściwym tego słowa znaczeniu. jak inne szpitale, które przez gminę założone, wyposażone i utrzymywane były. Początek swego istnienia zawdzięcza prywatnym fundacyom zeszłych wieków, właściwym zaś jego założycielem był ks. biskup tarnowski, Pisztek, który zebrawszy porozrabiane i porozrzucane fundusze w jedną całość, założył w r. 1835 szpital dla chorych w połączeniu z domem ubogich.

Do roku 1878 zostawał pod zarządem komisji instytutu ubogich i chorych, był więc zakładem prywatnym, a nie gminnym, i nie został nim pomimo uznania w r. 1858 za publiczny i powszechny.

W roku 1878 rozłączone zostały zakład czyli dom ubogich od szpitala, czyli od zakładu chorych, pierwszy został oddany gminie na mocy nstawy gminnej, drugi zaś objęła gmina w zarząd pod wyraźnem i stanowczem zastrzeżeniem, że żadnych wydatków na szpital ponosić nie będzie, tudzież że nie przyjmuje na się długów, jakie na szpitalu ciążyły. Na gminie więc nie ciąży obowiązek odbudowania.

Od objęcia szpitala w swój zarząd Zwierzchność gminna administrowała nim dobrze i oszczędnie, a dowodem tego, że przy taksie 60 ct., zdołała w r. 1883 z dochodów zwyczajnych i z oszczędności pokryć południową część frontowego budynku, a w r. 1884 południową oficynę, żelazną blachą.

Obecnie szpital jest właścicielem realności, składającej się z frontowego budynku, z dwóch oficyn i ogrodu, które razem wzięwszy, gmina w zeszłorocznej swej petycyi podaje w wartości 20.000 zł.

Na tej realności ciąży cena kupna połowy w kwocie 10.000 zł. na rzecz ubogich i podupadłych mieszczan. Kapitałów szpital nie posiada żadnych i utrzymuje się wyłącznie z taks za leczenie chorych.

Szpital tarnowski należy bezprzecznie do najwięcej uczęszczanych szpitali prowincjonalnych, gdyż w r. 1885 n. p. było w nim leczonych chorych 1256 z ilością dni leczenia 33.107, a więc po Lwowie i Krakowie pierwsze zajmuje miejsce.

Przez opróżnienie zniszczonej części jest chorymi tak przepełnionym, że nie może wszystkich zgłaszających się przyjmować, nawet takich, których przyjmować powinien i z tego powodu zostaje często w konflikcie z władzami rządowymi, odmawiając n. p. przyjęcia popisowych chorych na jaglicę, do czego w myśl instrukcyi do ustawy wojskowej jest obowiązany.

Delegowana w roku 1884 przez gminę do zbadania budynku komisya znawców znalazła, że całe wiązanie dachowe jest spróchniałe, że strop parteru i pierwszego piętra z powodu przegnicia, obniżył się, że wszystkie drzwi, okna, podłogi są zupełnie zniszczone, że piece są tak pochylone, że drutem przywiązywane być muszą do ścian, że mury są zawilgocone i przegniłe. Komisya ta zastanawiała się nad odrestaurowaniem i obliczyła, że koszt odrestaurowania, chcąc budynek uczynić bezpiecznym do zamieszkania, niżej 10.415 zł. nie dałby się przeprowadzić.

Mimo tak wielkiego nakładu nawet tak odrestaurowany budynek zupełnie nie odpowiadałby celowi, gdyż wysokość piąter jest w nim niedostateczną, parter jest niższym od bruku ulicy, brak w nim wszelkiej wentylacyi. Okna nie mają dostatecznej wielkości i t. d.

Z powodu tych braków komisya w sprawozdaniu złożonem gminie na dniu 17. Maja 1884. oświadczyła się przeciw odrestaurowaniu, a natomiast postawiła wniosek na „bezzwłoczne zniesienie północnej części frontowego budynku i zastąpienie takowej nową, do południowej połowy przybudować się mającą“.

To zapatrywanie podziela w zupełności Rada gminna i wyraziła je w uchwałach swoich na posiedzeniu z 5. Lutego, z 2. Lipca 1885 r. i z 9. Września b. r. Za koniecznością odbudowania przemawia również tarnowska Rada szpitalna

Nie ulega wątpliwości, że ta część budynku nie może pozostać w opuszczonym stanie, w jakim się znajduje, że odbudowanie jest koniecznem, jeżeli szpital ma nadal spełniać swe cele humanitarne.

Rozchodzi się o fundusze; tych szpital nie posiada, a gmina nie jest i nie czuje się obowiązana do ich dostarczenia.

Gmina kazała sporządzić szczegółowe plany i kosztorysy tego odbudowania i podaje koszt jego na 25.252 zł., które przez nasz oddział techniczny sprawdzone zostały na 26.384 zł. 66 centów.

W zeszłorocznej swej petycyi gmina prosiła o podwyższenie taksy szpitalnej z 50 na 60 ct. od dorosłych, a z 30 na 35 ct. od dzieci na tak długo, dopóki zaciągnąć się mająca pożyczka na odbudowanie zupełnie nie zostanie spłaconą.

Przez takie podniesienie taksy gmina spodziewa się w stosunku do ilości dni leczenia w szpitalu otrzymać rocznie 3.215 zł., które właśnie są potrzebne na amortyzacyę pożyczki z procentami przez lat 12. Amortyzacyę pożyczki gmina dlatego rozciąga na lat 12, ponieważ po upływie tego czasu fundusz szpitalny obowiązany jest wedle zawartego kontraktu zapłacić

funduszowi podupadłych mieszczan cenę kupna połowy realności szpitalnych w sumie 10.000 zł., a od której to ceny aż do uiszczenia takowej opłaca 5% odsetki.

Rata amortyzacyjna wraz z 5% od pożyczyc się mającego kapitału 26.384 zł. na lat 12, wyniosłaby rocznie 2.849 zł. 7 ct.

W razie zaś zaciągnięcia pożyczki komunalnej w Banku krajowym należałoby dla uzyskania potrzebnej gotówki w kwocie 26.384 zł. przy kursie obligacyj komunalnych po 98 zhr. i po potrąceniu raty wstępnej zaciągnąć pożyczkę komunalną w kwocie 27.500 zł. zwrotną w 20 latach.

Pierwsza półroczna rata wynosiłaby	1.392 zł. 18 ct.
druga	1.374 „ 56 „
trzecia	1.356 „ 94 „

∕. i t. d., tak, że ostatnia 40ta rata wynosiłaby 705 zł. 10 ct., co załączony ∕. plan amortyzacyjny szczegółowo wykazuje.

Z uwagi, że szpital tarnowski dla okolicznej ludności ubogiej jest w dotychczasowych rozmiarach niezbędnie potrzebnym, że konieczność odbudowania podupadłej połowy terażniejszego budynku szpitalnego jest wszechstronnie uznaną, że sam szpital nie posiada żadnych funduszków, a gmina miasta Tarnowa nie ma obowiązku dostarczyć funduszków potrzebnych na budowę i do tego zniewolona być nie może, z uwagi na precedensa w szpitalu stryjskim i sanockim, którym Wysoki Sejm udzielił pożyczkę na budowę szpitali, Wydział krajowy uznaje potrzebę udzielenia pomocy szpitalowi powszechnemu w Tarnowie.

Ponieważ powolne spłacanie pożyczki z taksy szpitalnej, którą w tym celu podnieść należało, a czego domagała się w zeszłorocznej petycji gmina miasta Tarnowa, zupełnie jest tem samem, co pożyczka ryczałtowa, którą Wysoki Sejm szpitalowi udzielił, Wydział krajowy oświadcza się przeciw podniesieniu taksy. Fikcyą bowiem tylko może być przypuszczenie, że przez spłacanie pożyczki z taksy, szpital takowaby sam spłacał, gdyż wpływy swe z taksy szpitala czerpie prawie wyłącznie z funduszu krajowego.

Natomiast przemawia Wydział krajowy za pozwoleniem zaciągnięcia pożyczki w wysokości 27.500 zł. w Banku krajowym i wstawiania w tym celu na amortyzację odpowiedniej kwoty co roku w budżecie krajowym aż do zupełnego jej spłacenia.

Wydział krajowy składa więc na stół Wysokiej Izby plany i kosztorysy odbudowania, i wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- Sejm zezwala na odbudowanie północnej części frontowego budynku w szpitalu powszechnym w Tarnowie kosztem 26.384 zł.
- W tym celu ma być wstawioną w budżecie krajowym w Rubr. XIV. przez lat 20 na spłatę procentów i amortyzację kapitału 27.500 zł. pożyczyc się mającego w Banku krajowym, corocznie odpowiednia kwota wedle załączonego planu amortyzacyjnego.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Lwów, dnia 2. Listopada 1886.

Marszałek krajowy:

Dr. Zybliekiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Franciszek Hoszard w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1.

Plan umorzenia

pożyczki 27.500 złr. w obligacjach komunalnych Banku krajowego, która w 20tu latach, czyli w 40tu półrocznych ratach spłaconą być ma.

	Dług umarzający się		5%		Na kapitał		1/8% na administrac.		Razem	
1	27.500	—	687	50	687	50	17	18	1.392	18
2	26.812	50	670	31	687	50	16	75	1.374	56
3	26.125	—	653	12	687	50	16	32	1.356	94
4	25.437	50	635	93	687	50	15	89	1.339	32
5	24.750	—	618	75	687	50	15	46	1.321	71
6	24.062	50	601	56	687	50	15	03	1.304	09
7	23.375	—	584	37	687	50	14	60	1.286	47
8	22.687	50	567	18	687	50	14	17	1.268	85
9	22.000	—	550	—	687	50	13	75	1.251	25
10	21.312	50	532	81	687	50	13	32	1.233	63
11	20.625	—	515	62	687	50	12	89	1.216	01
12	19.937	50	498	43	687	50	12	46	1.198	39
13	19.250	—	481	25	687	50	12	03	1.180	78
14	18.562	50	464	06	687	50	11	60	1.163	16
15	17.875	—	446	87	687	50	11	17	1.145	54
16	17.187	50	429	68	687	50	10	74	1.127	92
17	16.500	—	412	50	687	50	10	31	1.110	31
18	15.812	50	395	30	687	50	9	38	1.092	68
19	15.125	—	378	12	687	50	9	45	1.075	07
20	14.437	50	360	93	687	50	9	02	1.057	45
21	13.750	—	343	75	687	50	8	59	1.039	84
22	13.062	50	326	56	687	50	8	16	1.022	22
23	12.375	—	309	37	687	50	7	73	1.004	60
24	11.687	50	292	18	687	50	7	30	986	98
25	11.000	—	275	—	687	50	6	87	969	37
26	10.312	50	257	81	687	50	6	44	951	75
27	9.625	—	240	62	687	50	6	01	934	13
28	8.937	50	223	44	687	50	5	58	916	52
29	8.250	—	206	25	687	50	5	15	898	90
30	7.562	50	189	06	687	50	4	72	881	28
31	6.875	—	171	87	687	50	4	29	863	66
32	6.187	50	154	68	687	50	3	86	846	04
33	5.500	—	137	50	687	50	3	43	828	43
34	4.812	50	120	31	687	50	3	—	810	81
35	4.125	—	103	12	687	50	2	57	793	19
36	3.437	50	85	93	687	50	2	14	775	57
37	2.750	—	68	75	687	50	1	71	757	96
38	2.062	50	51	56	687	50	1	28	740	34
39	1.375	—	34	37	687	50	—	85	722	72
40	687	50	17	18	687	50	—	42	705	10
			14.093	60	27.500	—	352	12	41.945	72